

richtlijnen basis voor kwaliteit

het IKNL alles-in-één concept

Alle kankerpatiënten in Nederland hebben recht op de best mogelijke zorg tijdens en na hun behandeling. U, als zorgprofessional, zet zich daar dagelijks voor in. Wij vanuit IKNL ook, door u te helpen bij het verbeteren van de kwaliteit van de oncologische en palliatieve zorg.

Ontwikkelingen in de zorg

Ontwikkelingen in de zorg volgen elkaar snel op. Iedere maand worden er duizenden artikelen gepubliceerd, waarin nieuwe diagnostische mogelijkheden en therapeutische interventies zijn beschreven. Richtlijnen zijn een middel om deze ontwikkelingen te vertalen naar aanbevelingen voor de praktijk, met als doel de kwaliteit van de zorg te verbeteren. IKNL heeft jarenlange ervaring met ontwikkeling, implementatie en evaluatie van toonaangevende richtlijnen. Wij verzamelen, analyseren en rapporteren gegevens, verrichten onderzoek, adviseren beleidsmakers en faciliteren samenwerkingsverbanden. Zo werken wij samen met u aan een integrale aanpak van kwaliteitsverbetering.

In deze folder vertellen wij u graag hoe het alles-in-één richtlijnenconcept van IKNL werkt en wat dit voor u oplevert.

Uw en onze bijdrage aan richtlijnontwikkeling

Patiënten hebben het recht kwalitatief goede zorg te ontvangen. IKNL beheert en onderhoudt een actuele en betrouwbare set aan richtlijnen voor de oncologische en palliatieve zorg. Velen van u hebben bijgedragen aan één van de richtlijnontwikkelingstrajecten. Uw rol als zorgprofessional in dergelijke trajecten is onontbeerlijk. U maakt de vertaalslag van wetenschap naar praktijk. U brengt ervaring en voorkeuren in en maakt de juiste afweging tussen voor- en nadelen van bepaalde zorgopties. IKNL regelt de overige activiteiten rondom richtlijnontwikkeling. Wij helpen u bij het beschrijven en toepassen van doeltreffende en doelmatige zorg. IKNL ondersteunt u onder meer met procesbegeleiding, samenstelling van de richtlijnwerkgroep, mandateringszaken, literatuuronderzoek en activiteiten in de commentaar-, autorisatie-, implementatie- en evaluatiefase.

Wij beschikken over deskundige richtlijnadviseurs, methodologen, secretariële ondersteuning, registratiemedewerkers, onderzoekers en netwerk- en opleidingsadviseurs.

Criteria

IKNL waarborgt de kwaliteit van alle diensten en producten door aan te sluiten bij (inter)nationale ontwikkelingen en criteria, zoals de *Richtlijn voor Richtlijnen*, *Medisch specialistische richtlijnen 2.0* en *AGREE II* (instrument voor beoordeling van richtlijnen).

Het alles-in-één concept

IKNL werkt volgens een continue kwaliteitscyclus bij het ontwikkelen, implementeren en evalueren van richtlijnen. De cyclus bestaat uit zeven stappen.

IKNL is als enige in staat de hele cyclus te begeleiden. Hierdoor kunnen wij effecten van kwaliteitsinstrumenten in alle fasen zichtbaar maken.

Ontwikkeling of revisie van een richtlijn

De set aan richtlijnen voor de oncologische en palliatieve zorg is compleet. De focus ligt op het actueel houden van richtlijnen. Het monitoren van die actualiteit is een taak van landelijke, multidisciplinaire tumorwerkgroepen en wetenschappelijke verenigingen. Zij signaleren knelpunten in de praktijk en informeren IKNL over de wens tot revisie van een bestaande richtlijn. Na een prioriteringsronde start een revisietraject. Wetenschappelijke, beroeps- en patiëntenverenigingen mandateren leden om te participeren in de richtlijnwerkgroep.

Elke revisie van een evidence based richtlijn begint met een brede knelpunteninventarisatie. Op basis daarvan stelt de richtlijnwerkgroep uitgangsvragen vast. Deze vragen vormen de basis voor het literatuuronderzoek. De bewijslast uit de literatuur wordt gecombineerd met kennis, ervaring en voorkeuren van patiënten en professionals. Dit leidt tot een juiste beschrijving van voor- en nadelen van zorgopties, inclusief kosten en organisatorische aspecten.

IKNL documenteert eventuele kennislacunes, die vervolgens richting kunnen geven aan de onderzoeksagenda op (inter)nationaal niveau. Kankerzorg vereist per definitie een ketenaanpak. IKNL realiseert daarom ook de integratie van richtlijnaanbevelingen vanuit verschillende perspectieven (tumorspecifiek, ondersteunend en palliatief).

Iedere discipline krijgt de gelegenheid aanbevelingen te toetsen op toepasbaarheid. Na deze commentaarronde volgt een formele autorisatieprocedure. Hierna wordt de richtlijn definitief vastgesteld. De uiteindelijke richtlijntekst is een verzameling van onderbouwde aanbevelingen die direct toepasbaar is in de praktijk.

Richtlijnen in de praktijk

Richtlijnen implementeren zich niet vanzelf. Dat is niet verwonderlijk, aangezien er aan iedere aanbeveling een knelpunt ten grondslag ligt. Na publicatie helpen wij u bij de implementatie. Wanneer een richtlijn is vastgesteld, publiceren wij de richtlijn via verschillende kanalen. Wij bespreken de belangrijkste en nieuwe aanbevelingen in uw oncologiecommissie. Wij geven bij- en nascholing: op maat, specifiek, of generiek. U kunt IKNL ook benaderen voor gerichte implementatieprojecten in uw ziekenhuis.

Waar het uiteindelijk om gaat is het effect van implementatie van de richtlijn op kwaliteitsverbetering in de zorg. Dat effect maken wij zichtbaar door de implementatie van de richtlijn te evalueren. De richtlijnwerkgroep selecteert hiervoor aanbevelingen uit de richtlijn. Door gebruik te maken van gegevens uit de Nederlandse Kankerregistratie (NKR) meten wij of en hoe deze aanbevelingen worden opgevolgd. Zo krijgt u inzicht in de kwaliteit die u levert.

Richtlijnen zijn een middel om wetenschappelijke ontwikkelingen te vertalen naar aanbevelingen voor de praktijk. De houdbaarheid van een richtlijn is dan ook beperkt en vastgesteld op maximaal 5 jaar. IKNL heeft een versnelde methode ontwikkeld voor revisie van de belangrijkste knelpunten en voor een update van de vigerende richtlijntekst. Een dergelijke modulaire revisie houdt richtlijnen 'levend'. Zo bent u verzekerd van de meest recente inzichten.

Patiënteninbreng

Elke diagnose en interventie voert u uit in het belang van uw patiënt. IKNL hecht veel waarde aan de betrokkenheid van patiënten tijdens iedere fase van het revisietraject. Het benutten van de ervaringsdeskundigheid van uw patiënten verbetert de toepasbaarheid van richtlijnen en mogelijkheden van gezamenlijke besluitvorming.

Partners

IKNL werkt samen met vele nationale en internationale partners. In Nederland stemmen wij onder meer af met wetenschappelijke verenigingen, de Orde van Medisch Specialisten, NFK, patiëntenverenigingen, V&VN, NHG, Zorginstituut Nederland i.o., ZonMw en SONCOS. Om kosten te besparen en kwaliteit te verbeteren, werken wij internationaal samen met SIGN (Schotland) en KCE (België). IKNL is sinds de oprichting lid van het internationale richtlijnen netwerk 'GIN' (Guidelines International Network) en maakt deel uit van het bestuur.

Richtlijn

Een richtlijn is een document met aanbevelingen, gericht op het verbeteren van de kwaliteit van zorg, berustend op systematische samenvattingen van wetenschappelijk onderzoek en afwegingen van de voor- en nadelen van de verschillende zorgopties, aangevuld met expertise en ervaringen van zorgprofessionals en zorggebruikers (Richtlijn voor Richtlijnen, Regieraad Kwaliteit van Zorg, maart 2012).

Oncoline en Pallialine

Via de website www.oncoline.nl krijgt u toegang tot alle oncologische richtlijnen.

 oncoline

De website www.pallialine.nl geeft u toegang tot de richtlijnen voor de (oncologische en niet-oncologische) palliatieve zorg.

 pallialine

Uitgave van

Integraal Kankercentrum Nederland

t 030 233 80 60

iknl@iknl.nl, www.iknl.nl

november 2012

